

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

Dato: 17. november 2010

RKA/ J.nr. 2010-6044

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 24. september 2010 følger hermed socialministerens endelige svar på spørgsmål nr. 660 (SOU Alm. del).

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Spørgsmål nr. 660:

"Vil ministeren venligst oplyse, hvilke initiativer ministeren og regeringen har iværksat overfor f.eks. østeuropæiske lande med henblik på at stoppe deres eksport af sociale problemer (f.eks. romaer og andre hjemløse EU borgere) til Danmark?"

Svar:

Jeg kan som svar på spørgsmålet i forhold til socialområdet henvise til mit tidligere svar på SOU Alm. del spørgsmål nr. 523 af 9. juni 2010, hvoraf det bl.a. fremgår, at EU's investeringer i de nye medlemslande i form af EU's 2020-strategi og EU's Socialfond er den rigtige og langsigtede måde at hjælpe på, når det drejer sig om at løse grænseoverskridende sociale problemer.

Til brug for denne besvarelse har Integrationsministeriet endvidere oplyst, at: "Efter udlændingelovens § 25 a, stk. 2, nr. 3, kan en udlænding – herunder en EU-statsborger – som ikke har haft lovligt ophold i Danmark i længere tid end de sidste 6 måneder administrativt udvises, hvis hensynet til den offentlige orden eller sikkerheds- eller sundhedsmæssige grunde tilsiger, at udlændingen ikke bør have ophold her i landet.

Bestemmelsen anvendes bl.a. på tiggere, som opholder sig lovligt her i landet på visum eller på visumfrit ophold, og som tidligere har fået en strafferetlig sanktion for betleri i form af en skriftlig advarsel, bøde eller frihedsstraf.

Det er en betingelse for, at udvisning kan finde sted, at den pågældende på ny er pågrebet i forbindelse med tiggeri.

Passivt tiggeri er ikke omfattet af bestemmelsen, da der skal foreligge en konkret forstyrrelse af eller trussel imod den offentlige orden. Dette kan for eksempel være, at tiggeren fysisk forulemper forbipasserende ved at gribe fat i dem eller lignende, mens den pågældende anmoder om penge.

Bestemmelsen anvendes også på udlændinge, der har udøvet hærværk eller ved voldelig optræden har været til væsentlig gene for andre på grund af beruselse eller under påvirkning af stoffer og har fået en skriftlig advarsel eller bøde herfor. Er dette tilfældet i sager vedrørende udenlandske hjemløse, tiggere eller subsistensløse, bør denne bestemmelse anvendes.

Efter udlændingelovens § 26, stk. 1, skal det ved en afgørelse om udvisning altid vurderes, om en udvisning må antages at virke særlig belastende, navnlig på grund af de hensyn der er nævnt i bestemmelsen. Det drejer sig bl.a. om udlændingens tilknytning til henholdsvis Danmark og hjemlandet. Det er formentligt sjældent, at en udenlandsk hjemløs, tigger eller subsistensløs uden gyldig opholdstilladelse har en sådan tilknytning til Danmark, at udvisning må undlades.

Hvis tiggeren eller den berusede/påvirkede er EU-/EØS-statsborger og opholder sig lovligt her i landet som turister eller arbejdssøgende, kan der kun ske udvisning efter bestemmelsen, når den pågældendes personlige tilstedeværelse eller adfærd udgør en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel mod grundlæggende samfundshensyn.

Vedrørende forholdet til EU-reglerne, kan det oplyses, at der – under hensyntagen til EU-rettens regler om fri bevægelighed – i alle tilfælde af udvisning af EU-statsborgere skal foretages en proportionalitetsafvejning af på den ene side det kriminelle forholds grovhed og på den anden side hensynet til de grundlæggende rettigheder i EU-retten, herunder EU-statsborgeres ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område.

Vedrørende forholdet til menneskerettighederne kan det oplyses, at der i alle tilfælde af afgørelser om udvisning skal foretages en proportionalitetsvurdering efter udlændingelovens § 26. Det er forudsat i lovbemærkningerne til bestemmelsen, at der undlades at træffe afgørelser om udvisning i det omfang, dette følger af Danmarks internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Lovgrundlag vedrørende hjemsendelse af nordiske statsborgere

Reglerne for hjemsendelse af nordiske statsborger følger af lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 4-5, at reglerne om bortfald af opholdsret samt heraf

medfølgende udrejsepligt følger af udlændingelovens § 18 og § 30, og at begrænsningerne i hjemsendelse af nordiske statsborgere på grund af vedkommendes behov for social bistand følger af lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 6 samt bekendtgørelse af Nordisk Konvention af 14. juni 1994.

Det følger af § 1 i udlændingeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 785 af 10. august 2009, som senest er ændret ved lov nr. 1511 af 27. december 2009, at statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige uden tilladelse kan indrejse og opholde sig her i landet.

Efter udlændingelovens § 18 bortfalder retten til ophold her i landet, når der af forsørgelsesmæssige grunde er truffet afgørelse om, at en udlænding, der ikke har de fornødne midler til sit underhold, skal hjemsendes.

Efter udlændingelovens § 30, stk. 1, skal en udlænding, der efter reglerne i udlændingelovens kapitel 1 og 3-5 a ikke har ret til at opholde sig her i landet, udrejse af landet. Såfremt udlændingen ikke udrejser frivilligt, drager politiet omsorg for udrejsen, jf. udlændingelovens § 30, stk. 2, pkt. 1.

For så vidt angår de situationer, hvor en nordisk statsborgers opholdsret efter udlændingelovens § 18 bortfalder, kan Familiesammenføringskontoret henvise til reglerne om hjemsendelse af nordiske statsborgere efter lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 1-6, jf. lovbekendtgørelse nr. 946 af 1. oktober 2009, som senest er ændret ved lov nr. 1508 af 27. december 2009.

Det følger af lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 1, at enhver, der opholder sig lovligt her i landet, har ret til hjælp efter denne lov.

Efter lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 2, skal modtageren for at få vedvarende hjælp til forsørgelse

- 1) være dansk statsborger,
- 2) være statsborger i en EU/EØS-medlemsstat eller familiemedlem til en sådan og være berettiget til ophold efter fællesskabsretlige regler eller
- 3) være omfattet af en aftale efter § 4

Efter lov om aktiv social politik § 3, stk. 3, anses hjælp til forsørgelse for vedvarende, hvis den er ydet i mere end ½ år eller må påregnes at ville vare mere end ½ år.

Efter lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 4, pkt.1, skal Udlændingesservice, hvis en udlænding, der ikke er omfattet af stk. 2, nr. 2 eller 3, får behov for vedvarende hjælp, afgøre om udlændingen skal hjemsendes.

Efter lov om aktiv socialpolitik § 3, stk. 5, kan personer, der er omfattet af den nordiske konvention om social bistand og sociale tjenester, ikke hjemsendes, hvis de lovligt har boet her i landet i mere end de sidste 3 år.”

For så vidt angår den politimæssige indsats i forhold til f.eks. hjemløse uden lovligt ophold vedrører dette Justitsministeriets ressort.

Benedikte Kiær

/ Rune Kamstrup